

Kriminalvårdens föreskrifter om ändring i Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd (KVFS 2011:1) om fängelse

beslutade den 18 november 2019.

Kriminalvården föreskriver med stöd av 41 § fängelseförordningen (2010:2010) samt 14 § förordningen (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården i fråga om Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd (KVFS 2011:1) om fängelse¹

dels att 1 kap. 27 a § och 7 kap. 9 b § ska införas och ha följande lydelse,

dels att 1 kap. 2 a, 17 och 29 §§, 7 kap. 13, 16, 19, 20 och 29 §§, 11 kap. 5 § samt 14 kap. 1 och 2 §§ ska ha följande lydelse,

dels att 2 kap. 5 § ska upphöra att gälla, samt beslutar

dels att allmänna råd till 1 kap. 2 a och 27 a §§, 7 kap. 9 b och 16 §§, 11 kap.

14 § samt 14 kap. 2 § ska införas och ha följande lydelse,

dels att allmänna råd till 8 kap. 7 § andra stycket fängelselagen (2010:610) ska införas och ha följande lydelse,

dels att allmänna råd till 5 kap. 1 § andra stycket, 7 kap. 1 och 4 §§, samt 10 kap. 2 § fängelselagen (2010:610) ska ha följande lydelse,

---

¹ Senaste lydelse av

1 kap. 17 §, 7 kap. 29 §, 14 kap. 1 och 2 §§ samt allmänna råd till 1 kap. 17 § KVFS 2011:11
1 kap. 2 a §, allmänna råd till 1 kap. 4 § samt allmänna råd till 6 § andra stycket fängelseförordningen (2010:2010) KVFS 2013:4

1 kap. 29 §, 2 kap. 5 § samt allmänna råd till 1 kap. 29 § KVFS 2016:2

allmänna råd till 7 kap. 1 och 4 §§ fängelselagen (2010:610) KVFS 2018:5

KVFS 2019:5

dels att allmänna råd till 6 § andra stycket fängelseförordningen (2010:2010) ska ha följande lydelse,

dels att allmänna råd till 1 kap. 4 och 29 §§, 7 kap. 13 § samt 11 kap. 5 § ska ha följande lydelse,

dels att allmänna råd till 1 kap. 17 § samt 2 kap. 5 § ska upphöra att gälla.

1 kap. Inledande bestämmelser

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

2 a § I frågor som berör barn ska barnets bästa särskilt beaktas. Bedömningar som rör barnets bästa ska ta sin utgångspunkt i det enskilda barnets situation.

Överväganden avseende barnets bästa ska dokumenteras. I motiveringen till beslut ska det redogöras på vilket sätt barnets bästa har vägts in i den bedömning som ligger till grund för beslutet.

Allmänna råd

Barnets åsikter och inställning bör tillmätas betydelse i förhållande till hans eller hennes ålder och mognad.

För att utreda vad som är till ett barns bästa bör barnet, i de fall det bedöms lämpligt, ges möjlighet att komma till tals och få ge sin åsikt i frågan. Om barnet inte självt framför sina åsikter, bör hans eller hennes inställning så långt det är möjligt klarläggas på annat sätt.

Definitioner

4 § Med *närstående* avses

1. en intagens maka eller make, registrerade partner och sambo,
2. en intagens barn, oavsett ålder,
3. andra barn som stadigvarande sammanbor med en intagen,
4. en intagens föräldrar och syskon, samt
5. en annan person än någon som anges i 1-4, som har en sådan nära relation till en intagen att de bör betraktas som närstående till varandra.

Allmänna råd

En annan person som enligt punkt 5 kan betraktas som närstående till en intagen kan t.ex. vara en fästmö eller fästman, eller en flick- eller pojkvän. En förutsättning är dock att relationen har haft en viss varaktighet. Även t.ex. ett barnbarn eller en far- eller morförälder kan betraktas som närstående till en intagen, om den intagne sammanbott med personen under en längre tid eller personen på annat sätt har särskild betydelse för den intagne.

Allmänna rättigheter

17 § I en intagens bostadsrum ska det finnas stol, bord, skåp eller hylla, säng, bäddutrustning, spegel, anslagstavla, mugg, väckarklocka, radio samt anordning som gör att den intagne själv kan reglera inflödet av dagsljus. I en anstalt där de intagna låses in i bostadsrummen i anslutning till dygnsvilan ska det också finnas TV i bostadsrummen. På övriga anstalter behöver det inte finnas TV i bostadsrummet om sådan finns i gemensamt utrymme på avdelningen.

Första stycket gäller inte om det finns risk för att den intagne allvarligt skadar sig själv eller annan eller gör sig skyldig till skadegörelse, är avskild för kroppsbesiktning eller om det saknas ordinarie bostadsrum på grund av platsbrist. Så långt det är möjligt utifrån ordnings- och säkerhetsskäl ska bostadsrummet i dessa fall förses med sådant som enligt första stycket ska finnas i en intagens bostadsrum.

Verkställighetens planering och utformning

27 a § Vid utformning av verkställighetsplanen ska eventuella barns behov i egenkap av närstående till den intagne särskilt beaktas.

Allmänna råd

Att beakta eventuella närstående barns behov kan avse t.ex. barnets behov av att upprätthålla kontakt med en frihetsberövad förälder. Även barnets utsatthet bör särskilt beaktas.

Allmänna råd till 6 § andra stycket fängelseförordningen (2010:2010)

Hänsyn till brottsoffer bör särskilt uppmärksammas inför utformningen av t.ex. kontroll eller villkor.

Verkställighetsplanens innehåll

29 § I verkställighetsplanen ska verkställighetsinnehållet preciseras i åtgärder med hänsyn tagen till

- | - de risker och behov som identifierats enligt 27 och 27 a §§,
- kravet på samhällsskydd,
- behovet av att upprätthålla ordningen och säkerheten i anstalt och
- praktiska förutsättningar.

Åtgärderna ska vara tidsatta och uppföljningsbara. De ska vid behov planeras och utformas i samverkan med berörda myndigheter.

Allmänna råd

En sådan begränsad verkställighetsplan som avses i 1 kap. 30 § andra stycket bör fokusera på den eller de mest prioriterade åtgärderna och genomförandet av dessa.

Med praktiska förutsättningar avses t.ex. de resurser som finns tillgängliga vid den anstalt som den intagne är placerad i eller kan komma att omplaceras till.

Åtgärder med hänsyn till sådan dokumentation som avses i 27 a § kan t.ex. handla om insatser i anslutning till den intagnes kontakt med barnet eller för att främja sådan kontakt.

5 kap. Personliga tillhörigheter

Mottagande och innehav

Övriga personliga tillhörigheter

Allmänna råd till 5 kap. 1 § andra stycket fängelselagen (2010:610)

Bedömningen av vilka personliga tillhörigheter som kan anses vara motiverade för att verkställigheten ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt och därmed kan tillåtas bör ta sin utgångspunkt i att ordningen och säkerheten ska kunna upprätthållas och att verkställigheten särskilt ska inriktas på åtgärder som förebygger återfall i brott. Mottagande och innehav av tillhörigheter som kan äventyra ordningen eller säkerheten, t.ex. tillhörigheter som genom sin mängd försvårar visitation eller vållar sanitär olägenhet eller som kan antas motverka den behandling som den intagne genomgår är aldrig motiverat. Bedömningen av vad som kan anses motiverat kan variera såväl mellan olika avdelningar och anstalter som mellan olika intagna och grupper av intagna.

Normalt är följande personliga tillhörigheter motiverade:

- underkläder och tränings skor,
- glasögon eller annat synhjälpmedel,
- hörselhjälpmedel,
- armbandsur av enklare beskaffenhet,
- vigselring,
- ett fåtal övriga smycken av mindre värde,
- ett fåtal elektriska apparater av enklare slag,
- utrustning som behövs för att utöva religion,
- fotografier, brev och vykort,
- CD-spelare och hörlurar eller motsvarande,
- CD-skivor eller motsvarande, om den intagne har tillgång till CD-spelare eller motsvarande,
- telefonkort till INTIK-systemet, samt
- tillhörigheter som är inköpta i kiosk eller varuautomat genom Kriminalvårdens försorg.

Även andra personliga tillhörigheter än de uppräknade kan vara motiverade om innehavet bedöms särskilt angeläget för den intagne. En förutsättning är dock att tillhörigheterna utan olägenhet kan förvaras och transporteras inom Kriminalvården. På anstalt av lägsta säkerhetsklass kan det, om det är godtagbart av ordnings- och säkerhetsskäl, medges att intagna får ta emot och inneha andra kläder och skor än de som Kriminalvården förser den intagne med.

7 kap. Besök och andra kontakter

KVFS
2019:5

Besök

Allmänna råd till 7 kap. 1 § fängelselagen (2010:610)

Med uttrycket lämpligen kan ske avses praktiska förutsättningar för besök, t.ex. vad som är möjligt med hänsyn till anstaltens rutiner samt tillgången till personal och besöksrum.

Vid bedömningen om besök kan beviljas bör såväl riskerna kring den intagne som besökaren beaktas. Besök av en person som avtjänar ett fängelsestraff eller är föremål för kriminalvård i frihet bör normalt inte beviljas. Detsamma gäller besök av en person som är misstänkt för brott, missbrukar narkotika eller är medlem i eller har annan koppling till ett kriminellt nätverk eller grov organiserad brottslighet. Om personen är närstående till den intagne kan dock kontrollerade besök medges, om riskerna kan hanteras genom kontrollen. Om den intagne saknar närstående som han eller hon kan ta emot besök av, kan kontrollerade besök även medges för annan än närstående.

Vid bedömningen om besök av barn kan beviljas bör särskilt beaktas om barnet är närstående till den intagne. Även andra omständigheter som t.ex. barnets ålder samt de förutsättningar besöket ska äga rum under bör beaktas. Barnet bör normalt följas åt av en vuxen under besöket. En sådan vuxen kan vara t.ex. en annan vårdnadshavare, en person från socialtjänsten eller någon annan som barnet har förtroende för.

Kontroll

9 b § I de fall en kroppsvisitation eller yttlig kroppsbesiktning utförs på en besökare i enlighet med 7 kap. 3 § fängelselagen (2010:610) ska detta dokumenteras i journalen.

Allmänna råd

Av dokumentationen bör det framgå vem som har fattat beslut om åtgärden, varför den aktuella åtgärden har vidtagits, utfallet av åtgärden, vem som har utfört åtgärden samt vem som har bevittnat denna.

Elektronisk kommunikation

Allmänna råd till 7 kap. 4 § fängelselagen (2010:610)

Med uttrycket lämpligen kan ske avses praktiska förutsättningar för elektronisk kommunikation, t.ex. vad som är möjligt med hänsyn till anstaltens rutiner samt tillgången till personal och utrustning för sådan kommunikation.

Vid bedömningen av om elektronisk kommunikation kan beviljas bör såväl riskerna kring den intagne som den som den intagne ska kommunicera med beaktas. Tillstånd till elektronisk kommunikation med en person som avtjänar ett fängelsestraff eller är föremål för kriminalvård i frihet bör normalt inte beviljas. Detsamma gäller sådan kommunikation med en person som är misstänkt för brott, missbrukar narkotika eller är medlem i eller har annan koppling till ett kriminellt nätverk eller

KVFS 2019:5

grov organiserad brottslighet. Om personen är närstående till den intagne kan dock tillstånd till avlyssnad kommunikation medges, om riskerna kan hanteras genom avlyssningen. Om den intagne saknar närstående att kommunicera elektroniskt med, kan avlyssnad kommunikation även medges till annan än närstående.

Elektronisk kommunikation via telefon

13 § En intagen får beviljas tillstånd att ringa telefonsamtal utanför INTIK-systemet endast om den intagne har starka skäl för att få ringa samtalet.

Tillstånd till ett telefonsamtal som Kriminalvården ska bekosta genom bidrag till den intagne får medges utanför INTIK-systemet, även om tillstånd inom det systemet kan beviljas.

Allmänna råd

Starka skäl att få ringa telefonsamtal utanför INTIK-systemet kan finnas för att ringa samtal till en försvarare. Starka skäl att få ringa utanför INTIK-systemet kan även finnas för t.ex. samtal till en närstående, annan advokat än försvararen, arbetsgivare, hyresvärd eller liknande, bank eller ett försäkringsbolag, om behovet av kontakt inte kan tillgodoses på annat sätt.

16 § Ett telefonsamtal som avlyssnas ska föras på ett språk som förstås av den som avlyssnar samtalet om det inte är uppenbart obehövligt.

Allmänna råd

Situationer då det kan tillåtas att samtalet förs på ett språk som den som avlyssnar inte förstår kan t.ex. vara när syftet med att avlyssna samtalet endast är att säkerställa att samtalet inte kopplas vidare. I sådana fall kan det räcka med att kontrollera att samtalet förs med den person som Kriminalvården har kontrollerat och godkänt att personen ska få föra telefonsamtal med (s.k. medlyssning).

Försändelser

19 § En försändelse till eller från en intagen ska befordras eller hållas tillgänglig för den intagne samma dag som försändelsen kommer till anstalten, om det är möjligt och försändelsen inte ska granskas.

20 § Vid granskning genom öppnande av en försändelse ska, om möjligt, två tjänstemän medverka.

Gemensamma bestämmelser

Undersökning enligt 7 kap. 10 § fängelselagen (2010:610)

29 § Innan en intagen i en anstalt av säkerhetsklass 1 och 2 beviljas tillstånd att ta emot okontrollerade besök eller att okontrollerat kommunicera elektroniskt ska en sådan undersökning som avses i 7 kap. 10 § fängelselagen (2010:610) göras. Det gäller dock inte i de fall som avses i 28 §.

8 kap. Särskilda kontroll- och tvångsåtgärder

Kroppsvisitation och kroppsbesiktning

Allmänna bestämmelser

Allmänna råd till 8 kap. 7 § andra stycket fängelselagen (2010:610)

Kroppsvisitation och kroppsbesiktning är integritetskänsliga åtgärder och det bör därför i största möjliga mån undvikas att manliga intagna undersöks av kvinnlig personal.

Att en kroppsvisitation eller en kroppsbesiktning av en man utförs eller bevitnas av en kvinna kan vara nödvändigt när det inte finns manlig personal att tillgå vid verksamhetsstället. Det kan även vara nödvändigt i situationer där kroppsvisitationen eller kroppsbesiktningen behöver utföras omedelbart och inte kan skjutas upp tills manlig personal är på plats för att utföra åtgärden.

1 a § Kroppsbesiktning i form av en rektal eller vaginal undersökning ska genomföras på sjukhus.

Kroppsbesiktning i form av en undersökning av en intagens munhåla, som avser annat än en okulär besiktning, ska utföras av läkare eller sjuksköterska i enlighet med av läkare meddelade anvisningar. (KVFS 2014:3)

10 kap. Permission och annan tillfällig vistelse utanför anstalt

Särskild permission

Allmänna råd till 10 kap. 2 § fängelselagen (2010:610)

Med särskilt ömmande skäl avses t.ex. att en intagen ska kunna besöka en närstående som är allvarligt sjuk, närvara vid en närståendes begravning eller vid en viktig angelägenhet som rör den intagnes barn.

I riskbedömningen bör det vägas in om en eventuell risk kan neutraliseras genom t.ex. bevakning. En sådan avvägning är dock inte nödvändig att göra om särskilt ömmande skäl saknas.

En intagen som avtjänar ett långvarigt fängelsestraff får beviljas särskild permission för att minska skadeverkningarna av frihetsberövandet. En sådan permission bör inte beviljas förrän minst två år av strafftiden har avtjänats och därefter högst en gång var nionde månad.

11 kap. Särskilda utslussningsåtgärder

Förutsättningar

Särskilt om utökad frigång

5 § En person som den intagne delar bostad med ska tillfrågas om han eller hon samtycker till att fängelsestraffet avtjänas i bostaden. Om sådant samtycke inte lämnas får fängelsestraffet inte avtjänas i den bostaden.

Om den intagne delar bostad med ett brottsoffer får fängelsestraffet inte avtjänas i den bostaden, om det inte finns synnerliga skäl.

Om det finns barn som är bosatta i den aktuella bostaden ska det särskilt utredas hur barnets situation påverkas och om det kan anses lämpligt i förhållande till barnets bästa att fängelsestraffet avtjänas i bostaden.

Allmänna råd

Om den som den intagne delar bostad med är ett barn ankommer det enligt reglerna i föräldrabalken i första hand på den eller de som är vårdnadshavare att ta ställning till om samtycke ska lämnas till att fängelsestraffet avtjänas i bostaden.

Kontroll

Särskilt om utökad frigång

14 § En intagen får inte vistas utanför bostaden annat än på särskilt bestämda tider. Detta ska kontrolleras med elektroniska hjälpmedel under minst två tredjedelar, dock minst två månader, av tiden för den utökade frigången. (KVFS 2012:1)

Allmänna råd

Skäl för att upphäva villkoret om kontroll med elektroniska hjälpmedel kan finnas om den intagne utan anmärkning har följt de villkor som är förenade med utslussningsåtgärden. Villkoret om kontroll med elektroniska hjälpmedel bör behållas t.ex. om den intagne inte har följt villkoret om förbud mot att vistas utanför bostaden annat än på särskilt bestämda tider och avvikelsen inte utgör tillräckliga skäl att upphäva tillståndet till utslussningsåtgärden.

14 kap. Journal

1 § Bestämmelser om behandling av personuppgifter inom Kriminalvårdens verksamhet finns i brottsdatalagen (2018:1177), lagen (2018:1699) om kriminalvårdens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område och kriminalvårdsdatalagen (2018:1235) med tillhörande förordningar. Bestämmelser om behandling av personuppgifter som inte utförs i syfte att verkställa straffrättsliga påföljder finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med behandling av personuppgifter och om det fria flödet

av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (GDPR).

Dokumentation i journal ska ske så snart som möjligt.

**KVFS
2019:5**

2 § Varje uppgift som förs in i en journal ska utformas så att den enskildes integritet respekteras. Uppgifterna ska vara korrekta och sakliga.

Allmänna råd

Principerna i de författningar som nämns i 1 § om bl.a. laglighet, korrekthet, öppenhet och konfidentialitet bör även tillämpas på andra uppgifter än personuppgifter som förs in i journalen.

Denna författning träder i kraft den 1 januari 2020.

STEFAN STRÖMBERG

Lennart Palmgren